

39 G. KOEPROJEKTI TYÖLLISTÄISI SATATUHATTA TYÖTÖNTÄ

Koronan aiheuttamat ongelmat ovat rasittaneet hallitusta, ja syksyllä ovat edessä tehtävät, joiden kanssa on painittu jo ennen koronaa. Rakennemuutoksista on puhuttu vuosia, mutta syksyllä olemme pakon edessä.

Tulevaisuudentutkimuksen professori Markku Wilenius kirjoitti (HS 12.8.2015) Suomen mahdollisuuksista toimia edelläkävijänä. Hänen mukaansa olemme siirtymässä globaalin talouden kuudenteen aaltoon, jossa viidennen aallon opit eivät enää päde. Hänen sanomansa ei tehonnut, päättäjät ja ekonomistit eivät välittäneet tai uskoneet.

Taloustilanteemme oli heikko jo ennen koronaviruskautta. Pääkirjoituksessa (HS 24.1.2019) kerrottiin, että työttömyys vuonna 2016 maksoi Suomelle 10,8 miljardia euroa. Laskelma on Pellervon taloustutkimuksen tekemä. Tämä summa on kymmenvuotisen työttömyyskauden keskivaiheilta. Kun se kerrotaan kymmenellä, saadaan runsaan sadan miljardin euron kokonaiskuluerä. Summa on liian valtava käsittäväksi, se on satatuhatta miljoonaa euroa.

Voisimme aloittaa pehmeästi koeprojektilla, joka helpottaisi tilannettamme nopeasti. Hoitoalan tilanne ravistelee rakenteita, jotka on uusittava nykypäivään sopiviksi. Palkankorotus ei poista hoitajien uupumista. Siihen auttaa vain työtaakan kevennys lyhentämällä työpäivä kuudeksi tunniksi. Se parantaa olennaisesti myös hoidettavien hyvinvointia.

Pääministeri Sanna Marinin esittämä ajatus kuuden tunnin työajasta voisi toteutua nopeasti koeprojektin keinoin 2 x 6 tunnin muodossa. Myös työllisyystilanne olisi samalla korjattavissa lyhennetyn työajan avulla. Kokeiluun olisi otettava hoiva-alan ja terveyskeskusten lisäksi kaupan alan työntekijät.

Työajan tulisi ulottua kellon ympäri kahdessa vuorossa. Näin katetaan ihmisten lisääntyvät palvelutarpeet. Uudistus on tänä päivänä välttämätön, työllistävä ja tehokkuutta sekä vapautta lisäävä. Se pystyy myös huomioimaan eri kronotyyppien eli aamu- ja iltavirkkujen tarpeet ja vahvuudet. Jo tämä muutos on omiaan lisäämään työtehoa ja -viihtyvyyttä.

Kun koeprojektin noin kolmensadantuhannen työntekijän työtunnit jaetaan kuuden tunnin työpäiviksi, saadaan uusia tekijöitä kolmasosa lisää – eli noin satatuhatta käsiparia ja työtöntä työelämään samoilla kustannuksilla.

Säästävät työttömyyskorvaukset, lähes 3 miljardia, varattaisiin projektin kustannuksiin. Kyseisillä aloilla on paljon sopivia tehtäviä työssä oppimiseen. Kun kolme työntekijää luopuu yhden tunnin palkasta, ja valtio maksaa yhden tunnin, saa yksi työtön työn ja palkan.

Edellisen hallituksen tekemät leikkaukset voidaan purkaa ja vaihtaa yhden työtunnin hintaan. Tilannetta voidaan auttaa lisäksi ”kevennetyllä reformiverotuksella”. Yhteiskunnan siirtyessä uuteen 2 x 6 tunnin (tarvittaessa myös 3 x 4 tunnin) työaikajärjestelmään työntekijämäärä lisääntyy työttömistä, eläkeikäisistä ja osittain opiskelijoista.

Koeprojektin myötä huomaamme, että kuuden tunnin työaika helpottaa elämäämme ja avaa tien täystyöllisyyteen. Olemme sittenkin edelläkävijöitä EU:ssa.

Ulla Grünstein
suunnittelija

Helsinki

